

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

Archiv obce Chotiměř

1923–1945 (1948)

Inventář

EL NAD č.: 1476

AP č.: 435

Mgr. Miroslava Hladíková

Horšovský Týn 2015

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	4
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky	4
Seznam použitých pramenů a literatury	5

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	6
---------------------------------------	---

Inventární seznam	7
--------------------------	----------

I. Vývoj původce archiválií

Chotiměř, německy Chotimiersch, je obec ležící při potoku Zubřina 6 km jihovýchodně od Horšovského Týna a 2,5 km východně od Blížejova. Obec náležela mezi lety 1850–1938 do politického a soudního okresu Horšovský Týn. Za 2. světové války byla většina tohoto okresu přičleněna k Velkoněmecké říši. Obec Chotiměř ale připadla k okresu Domažlice a stala se tak součástí Protektorátu Čechy a Morava. Od roku 1960 je Chotiměř součástí obce Blížejov v domažlickém okresu. Prvně je zmiňována v roce 1379 a její název je odvozen od osobního jména *Chotěmír*, *Chotimír*. Počet obyvatel v období, ze kterého se dochovaly archiválie, činil 179 obyvatel převážně české národnosti.¹

Pod obec Chotiměř spadaly také osady Františkov a Přívozec. Františkov nikdy nebyl samostatnou obcí a osadou Chotiměře byl v letech 1850–1945. Přívozec je roku 1850 uveden jako samostatná obec, ale dle seznamu místních obcí z roku 1861² je již osadou Chotiměře. Osamostatnil se v roce 1913.³

Stadionovo prozatímní obecní zřízení ze 17. března 1849 (č. 170/1849 ř. z.) představovalo právní základ pro ustavení obecní samosprávy. V čele uvozovacího patentu byla stanovena zásada, že základem svobodného státu je svobodná obec, která se stala nejnižším článkem územní samosprávy. V obci působily dva povinné orgány, obecní výbor a obecní představenstvo.

Na základě říšského obecního zákona z roku 1862 (č. 18/1862 ř. z.) přijal český zemský sněm v roce 1864 nové obecní zřízení a volební řád (č. 7/1864 z. z.). V obci fungoval obecní výbor, který ze svého středu volil obecní představenstvo, které se skládalo ze starosty a dvou radních.

Tyto normy platily až do roku 1919, kdy došlo ke změnám zákony č. 75/1919 Sb. ze dne 31. ledna 1919, o řádu volení v obcích, a č. 76/1919 Sb. ze dne 7. února 1919, novela obecního zřízení.

Nový volební řád z roku 1919 přiznal všeobecné, rovné, tajné a přímé hlasovací právo, a to všem osobám, které dosáhly věku nad 21 let a v obci měly trvalý pobyt minimálně tři měsíce. Čtyřleté volební období se roku 1933 změnilo na šestileté (zák. č. 122/1933 Sb.).

V čele obce stálo obecní zastupitelstvo, které ze svého středu volilo starostu, jeho náměstka a obecní radu, tvořenou starostou a radními. Dále obecní zastupitelstvo zřizovalo obecní komise, přičemž finanční a letopisecká komise se zřizovaly povinně. Polovinu členů finanční komise volilo obecní zastupitelstvo a druhou jmenoval okresní úřad. V obci fungoval trestní senát, složený minimálně ze tří členů, a to starosty a dvou radních.

V období protektorátu došlo k omezení obecní samosprávy. Od roku 1938 se nekonaly volby do zastupitelstev a obsazování uvolněných míst schvaloval úřad německého oberlandráta.

Činnost obecního úřadu od května 1945 vykonával Místní národní výbor Chotiměř.⁴

¹ SOkA Domažlice, Okresní úřad Horšovský Týn, sčítání 1921, sčítací operáty, obec Chotiměř, č. k. 559.

² *Verzeichniss der Orts-Gemeinden im Königreiche Böhmen*. Prag, 1861.

³ Rozloučení obcí povoleno v roce 1913 a vydáno vyhláškou ze dne 9. února 1914 (č. 10/1914 z. z., odst. 9 - *Zákoník zemský království Českého : ročník 1914 obsahující částky I. – XXIV. Číslo 1. – 74*. Praha : Místodržitelská knihtiskárna, 1915, str. 10.

⁴ Na základě ústavního dekretu ze dne 4. 12. 1944, č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a Prozatímním národním shromáždění. A dále dle vládního nařízení ze dne 5. 5. 1945, č. 4/1945 Sb. z. n., o volbě a pravomoci národních výborů.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Písemnosti archivního fondu Archiv obce Chotiměř vznikly činností Obecního úřadu Chotiměř. O předání dokumentů do archivu se ve spisu o fondu, programu PEVA ani knize přírůstků nedochovaly žádné informace. Následkem malého množství dochovaných archiválií není patrný způsob vedení a ukládání spisů u původce.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Mezerovitě dochovaný archivní fond Archiv obce Chotiměř, který dosud nebyl pořádan, zachycuje období let 1923–1945 (1948).

Tento archivní fond, o celkovém rozsahu 0,04 bm, obsahuje knihy (inv. č. 1 a 2) a spisový materiál (inv. č. 3–9), přičemž inv. č. 2 svým časovým rozsahem přesahuje existenci původce až do roku 1948. Veškerý archivní materiál je uložen v kartonu o rozměru 0,11 bm.

Jazykem dochovaných archiválií je český a německý jazyk. Fyzický stav všech písemností je dobrý, pouze u inv. č. 2 je utržený hřbet knihy.

Archivní fond byl pořádan dle metodického návodu na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce z 31. ledna 2000 (č. j. AS/1-284/2000), metodického pokynu ředitele Státního oblastního archivu v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek z 12. března 2010 (č. j. SOAP/006-0767/2010) a jeho dodatku platného od 15. července 2014 (č. j. SOAP/006-1300/2014).

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond Archiv obce Chotiměř poskytuje informace k hospodářským a správním dějinám obce. V omezené míře může být využit pro genealogické bádání (inv. č. 4).

Ekonomický materiál obsahuje likvidační strazza a hlavní kniha (inv. č. 1 a 2). Badatelsky vyhledávanými se mohou stát archiválie ke zřízení kamenného lomu (inv. č. 6), k regulaci potoka Zubřina (inv. č. 7) nebo katastrální záležitosti (inv. č. 8). K osadám Přívozec a Františkov se v tomto archivním fondu vztahují pouze jeden oddací list a jeden rodný list (inv. č. 4).

Archiválie týkající se konání voleb v obci Chotiměř lze najít v archivním fondu Okresní úřad Horšovský Týn.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky

Archivní fond Archiv obce Chotiměř ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně uspořádala a archivní pomůcku vyhotovila Mgr. Miroslava Hladíková.

V Horšovském Týně dne 16. 12. 2015

Mgr. Miroslava Hladíková

Seznam použitých pramenů a literatury

Archivní prameny

SOkA Domažlice, Okresní úřad Horšovský Týn, sčítání 1921, sčítací operáty, obec Chotiměř, č. k. 559.

Prameny tištěné a literatura

ČADKOVÁ, Iva, ZAHRADNÍKOVÁ, Magda. *Berní rula 25 : díl III. kraj Plzeňský*. Praha : Státní ústřední archiv, 2003.

Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005, I. díl. Praha : Český statistický úřad, 2006.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, JANÁK, Jan, DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

CHALUPA, Aleš, LIŠKOVÁ Marie, NUHLÍČEK Josef, RAJTORAL František. *Tereziánský katastr český*, svazek 2. Praha : Archivní správa Ministerstva vnitra, 1966.

LIEBSCHER, Karl. *Der politische Amtsbezirk Bischofteinitz*. Horšovský Týn, 1913.

MARTÍNEK, Zdeněk. Archiv obce : příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49.

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách : jejich vznik, původní význam a změny. II. díl – CH–L*. Praha : Česká akademie věd a umění, 1949.

PROCHÁZKA, Zdeněk. *Domažlicko a Kdyňsko : historicko-turistický průvodce č. 5*. Domažlice : Nakladatelství Českého lesa, 1996.

Statistický lexikon obcí v Republice československé : I. Čechy. Praha : Státní úřad statistický, 1924.

Verzeichniss der Orts-Gemeinden im Königreiche Böhmen. Prag, 1861.

Zákoník zemský království Českého : ročník 1914 obsahující částky I. – XXIV. Číslo 1. – 74. Praha : Místodržitelská knihtiskárna, 1915.

Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. kat.	číslo katastru
EL	evidenční list
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
NAD	Národní archivní dědictví
OA	okresní archiv
ukn	úřední kniha

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
I. KNIHY			
1. Účetní knihy			
1	Hlavní kniha	1943–1945	ukn 1
2	Likvidační strazza	1938–1944 (1948)	ukn 2
II. SPISY			
1. Obec a její správa			
3	Organizace činnosti obecní samosprávy (oběžníky a nařízení)	1941–1944	kar 1
4	Matriční záležitosti (oddací list: Josef Leider a Anna Kellner, rodný a křestní list: Božena Hejl, Karl Meier, Marie Bendová, Sofie Tekile)	1923–1945	kar 1
2. Správa obecního majetku			
5	Obecní pozemky (věnování, odprodej, koupě)	1933–1941	kar 1
3. Péče o bezpečnost a veřejný pořádek			
6	Povolení ke zřízení a provozu kamenného lomu (č. kat. 1560 + situační plán)	1936	kar 1
7	Regulace potoka Zubřina	1940	kar 1
4. Spolupůsobení ve státních záležitostech			
8	Katastrální záležitosti (poznámky a zápisy do pozemkových knih, rozdělení a sloučení parcel, veřejné cesty, změna hranic, mj. jednání o částích pozemků pro okresní silnici č. kat. 365)	1928–1942	kar 1
9	Lesnictví (honební enkláva)	1934–1940	kar 1

Název archivní pomůcky:	Archiv obce Chotiměř
Značka archivního fondu:	AO Chotiměř
Časový rozsah:	1923–1945 (1948)
Počet evidenčních jednotek:	3 (2 úřední knihy, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	9
Rozsah v bm:	0,11
Stav ke dni:	
Zpracovatel archivního fondu:	Mgr. Miroslava Hladíková
Zpracovatel archivní pomůcky:	Mgr. Miroslava Hladíková
Počet stran:	9
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Radka Kinkorová

dne 16. 12. 2015 čj. SOAP/010-0879/2015